

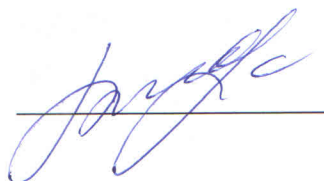
Робоча програма «Теорія масової комунікації та інформації» для студентів спеціальності 061 Журналістика, освітня програма: Журналістика (Видавнича справа та редагування), освітній рівень: перший (бакалаврський).. – 2018. – 23 с.

Розробник: **Козлов Роман Анатолійович**, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

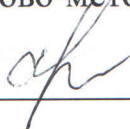
Протокол № 6 від «18» січня 2018 р.

Завідувач кафедри української літератури і компаративістики

 (О. О. Бровко)

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора Інституту філології з науково-методичної та навчальної роботи

 (Л. І. Заяць)

© КУБГ, 2018 р.
© Козлов Р. А., 2018 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Теорія інформації та комунікації»... 10	
V. Плани семінарських занять	11
VI. Завдання для самостійної роботи. Карта самостійної роботи студента..... 15	
VII. Система поточного та підсумкового контролю..... 17	
VIII. Методи навчання	19
IX. Методичне забезпечення курсу	19
X. Форма та орієнтовні завдання підсумкового контролю..... 20	
XI. Форма та орієнтовна тематика модульного контролю	21
XII. Рекомендована література	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Теорія масової комунікації та інформації» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, розробленим кафедрою української літератури і компаративістики на підставі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітнього рівня, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теорія масової комунікації та інформації», необхідне методичне забезпечення, складові й технологію оцінювання навчальних досягнень студентів і спрямована на формування ключових компетенцій здобувача вищої освіти.

«Теорія масової комунікації та інформації» є складовою частиною дисциплін нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема засвоєння знань про сутність, основні аспекти й підходи до інтерпретації інформації та масової комунікації; усвідомлення головних підходів до моделювання масових комунікацій; роль і форми масової комунікації в суспільному житті.

Мета курсу: сформувати в студентів систему базових знань про інформацію та масову комунікацію, принципи їх осмислення та інтерпретації.

Завдання курсу:

- розкрити підходи до осмислення суті інформації;
- розкрити підходи до потрактування комунікації, зокрема масової — її видів, форм, проявів;
- розкрити роль, основні форми й технології медій у масовій комунікації;
- сформувати навички багатоаспектного бачення комунікаційних явищ;
- сформувати навички критичного осмислення інформаційних та комунікаційних явищ.

Міжпредметні зв'язки. Курс «Теорія масової комунікації та інформації» має безпосередній зв'язок з курсами «Основи видавничої справи і редагування», «Практика PR у видавничій справі», «Дизайн друкованих медій», «Соціологія масової комунікації» тощо, використовує поняття філософії, історії, едітології, психології, політології, мовознавства, літературознавства.

Вимоги до знань, умінь і навичок студентів.

До початку курсу студент повинен:

- оперувати основними мовознавчими та літературознавчими поняттями, що стосуються тексту, повідомлення, комунікації;
- мати загальне уявлення про психіку людини, структуру психічних явищ, їх вираження;
- знати основні етапи розвитку медіа-технологій: друк, радіо, телебачення, Інтернет;
- орієнтуватися в суспільно-політичних процесах України та світу останніх 20 років і в сучасному стані;
- володіти навичками базового аналізу медіаповідомлення.

Після завершення курсу студент повинен:

- знати сенс основних понять курсу (інформація, комунікація, масова комунікація, медіа, семіотика та дотичні);
- знати ключові засади основних потрактувань і моделей масової комунікації, основні етапи розвитку уявлень про неї;
- уміти застосовувати різні моделі для аналізу та створення масовокомунікаційних явищ;
- уміти виявляти та критично оцінювати використання масовокомунікаційних технологій.

За навчальним планом на вивчення дисципліни відведено 120 год.: 10 год. лекцій, 32 год. семінарських занять, 6 год. модульного контролю, 42 год. самостійної роботи, 30 год. семестрового контролю.

Підсумковий контроль вивчення навчальної дисципліни «Теорія масової комунікації та інформації» здійснюється у формі іспиту.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: сутність інформації та комунікації, основні підходи до потрактування, аналізу й моделювання масовокомунікаційних явищ.

Курс	Спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>4 кредити</i>	Шифр та назва галузі знань: <i>06 Журналістика</i>	Нормативна Рік підготовки: <i>1</i>
Змістові модулі: <i>3 модулі</i>	Шифр та назва спеціальності: <i>061 Журналістика (Видавнича справа та редагування)</i>	Семестр: <i>2</i> Аудиторні заняття: <i>42 години</i> , з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>10 годин</i> Семінарські заняття: <i>32 години</i>
Загальний обсяг дисципліни: <i>120 годин</i>	Освітній рівень: <i>перший («бакалаврський»)</i>	Самостійна робота: <i>42 години</i> Модульний контроль: <i>6 годин</i>
Тижневих годин: <i>2 години</i>		Вид контролю: <i>іспит – 30 год.</i>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Модульного конт.	Самостійної роботи
Змістовий модуль 1								
Інформація. Комунікація. Семіотика								
1	Інформація та комунікація			1	4			
2	Семіотичні моделі комунікації			1	2			
3	Розвиток технологій і масова комунікація			2	2		15	
<i>Разом</i>		29	12	4	8	2	15	
Змістовий модуль 2								
Теоретичні аспекти масової комунікації								
4	Розвиток уявлень про масову комунікацію			1	4		15	
5	Соціокультурні аспекти масової комунікації			1	6			
6	Структурно-функціональні теорії масової комунікації			1	4			
7	Масова комунікація і влада			1	2			
<i>Разом</i>		37	20	4	16	2	15	
Змістовий модуль 3								
Прикладні аспекти масової комунікації								
8	Масова комунікація і політика			1	2			
9	Новинні структури в масовій комунікації			1	4			
10	Масова комунікація, філологія і перформанс				2		12	
<i>Разом</i>		24	10	2	8	2	12	
<i>Разом за навчальним планом</i>		120	42	10	32	6	42	30

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ІНФОРМАЦІЯ. КОМУНІКАЦІЯ. СЕМІОТИКА

Тема 1. Інформація та комунікація

Інформація як базове поняття сучасного світу. Атрибутивна та функціонально-кібернетична концепції інформації. Інформація в діахронії розвитку людської цивілізації.

Комунікація як система інформаційних взаємовпливів. Основні підходи до осмислення та опису комунікації. Процесна природа комунікації. Типологія комунікацій. Особливості масової комунікації.

Психологія в комунікації. Психологія мас.

Тема 2. Семіотичні моделі комунікації

Семіотика як наука. Знак, значення, символ. Інформація і знак. Принципи семіотичного аналізу. Семіотичне моделювання комунікації. Складові частини процесу комунікації. Вектори комунікаційних впливів.

Тема 3. Розвиток технологій і масова комунікація

Основні етапи розвитку масовокомунікаційних технологій. Концепція М. Маклуена. Специфіка мультимедійного комунікаційного середовища. Феномен Big Date. Технології масової комунікації як система.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Тема 4. Розвиток уявлень про масову комунікацію

Основні етапи становлення уявлень про масову комунікацію (МК). Поняття про ефекти в МК. Когнітивні аспекти МК, когнітивний дисонанс.

Тема 5. Соціокультурні аспекти масової комунікації

Менталітет і нація. Міф і стереотип у МК. Соціокультурні впливи МК, теорія культивування. Масова культура. Кітч. Постмодерністське тлумачення МК. Теорія перфомансу. Конформізм та ідентичність.

Тема 6. Структурно-функціональні теорії масової комунікації

Принципи структурного моделювання МК. Комунікаційний ланцюжок Г. Д. Лассвела. МК і суспільні структури. Теорія спіралі мовчання.

Тема 7. Масова комунікація і влада

МК і політична організація держави. Нормативні теорії МК.

Свобода слова, етика, влада. Соціальна відповідальність і МК.

Політичний імідж: етапи та засоби формування. Агітація і пропаганда.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Тема 8. Масова комунікація і політика

Моделювання електоральної поведінки. Специфіка виборчих систем. Стереотипи і міфи у політичній МК.

Тема 9. Новинні структури в масовій комунікації

Теорія гейткіперів (К. Левін). Новини і образ світу. Підходи до формування новинного середовища.

Тема 10. Масова комунікація, філологія і перфоманс

Мистецтво як МК. Перфомансна природа мистецтва. Суспільна відповідальність митця.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія масової комунікації та інформації»

Разом: 120 год.: лекції – 10 год., семінарські заняття – 32 год.,
самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 6 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
Модуль	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								Змістовий модуль 3			
Назва модуля	Інформація. Комунікація. Семіотика				Теоретичні аспекти масової комунікації								Прикладні аспекти масової комунікації			
Кількість балів за модуль	96 балів				140 балів								95 балів			
Лекції	I			II	III				IV				V			
Теми лекцій	Інформація. Семіотична природа комунікації (1 б.)			МК і технології (1 б.)	Масова комунікація і суспільна культура (1 б.)				Структурне розуміння масової комунікації в соціумі (1 б.)				Прикладні аспекти масової комунікації (1 б.)			
Теми семінарських занять	Концепції інформації (11 б.)	Маси. Психологія мас (11 б.)	Семіотичне моделювання комунікаційних ситуацій (11 б.)	Масова комунікація і глобальна мережа (11 б.)	Історія досліджень масової комунікації (11 б.)	Узагальнення Д. Мак-Квейла (11 б.)	Міф і стереотип у масовій комунікації (11 б.)	Масова культура сучасного світу (11 б.)	Масова комунікація і нація (11 б.)	Структурно-функціональне тлумачення МК (11 б.)	Структуралізм і постструктуралізм про МК (11 б.)	Масова комунікація в політиці (11 б.)	Масова комунікація з електоратом (11 б.)	Новини як образ світу (11 б.)	Структурування потоку новин (11 б.)	Театр як комунікація (11 б.)
Самостійна робота	Табл. 6.1 (25 б.)				Табл. 6.1 (25 б.)								Табл. 6.1 (25 б.)			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)				Модульна контрольна робота 2 (25 б.)								Модульна контрольна робота 3 (25 б.)			
Підсумковий контроль	Іспит															

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ІНФОРМАЦІЯ. КОМУНІКАЦІЯ. СЕМІОТИКА

СЕМІНАР 1. Концепції інформації

Дискусійний клуб. Головне питання заняття: «Яка з концепцій інформації — атрибутивна чи функціонально-кібернетична — точніше описує природу інформаційних явищ?»

Для підготовки до дискусії визначтеся зі своїми думками щодо такого:

1. Що є матеріальною основою інформації? Що таке дані?
2. Як концепції описують взаємодію інформації та часу?
3. Як концепції описують взаємодію інформації та простору?
4. За яких умов інформація набуває значення?
5. За яких умов інформація стає керувальним впливом?
6. Як різні концепції описують інформацію у взаємодії:
 - тварини і природи;
 - людини і природи;
 - людини і людини;
 - інституції та мас.

Література: 1, 4, 22, 24.

СЕМІНАР 2. Маси. Психологія мас

1. Структура психіки людини.
2. Психічні явища і комунікація.
3. Основні підходи до визначення мас людей.
4. Особливості психіки маси.
5. Комунікація з масами, масова комунікація.

Література: 9, 12, 22, 23.

СЕМІНАР 3. Семіотичне моделювання комунікаційних ситуацій

Заняття у формі рольової гри.

Задача команд: розробити (текст, процедуру повідомлення) і розіграти (реакції реципієнтів) комунікаційні ситуації, проаналізувати їх у контексті семіотичної моделі комунікації.

Пропоновані ситуації для моделювання:

- оголошення в групі про проведення зборів для обрання старости;
- сітілайт із соціальною рекламою читання;
- радіоповідомлення про розіграш квитків на концерт.

Література: 1, 2, 10, 19, 22.

СЕМІНАР 4. Масова комунікація і глобальна мережа

1. Інтернет-доба в розвитку масовокомунікаційних технологій.
2. Інтернет і концепція М. Маклуена.
4. Специфіка мультимедійної комунікації.
3. Зворотний зв'язок у масовій інтернет-комунікації.
4. По той бік екрану: автентифікація та анонімність.
5. Інформаційна безпека і гігієна інтернет-користувача.

Література: 5, 6, 11, 20, 21.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

СЕМІНАР 5. Історія досліджень масової комунікації

1. Загальна періодизація вчень про МК.
2. Характеристика новітнього етапу осмислення МК.
3. Оберіть одну з теорій масової комунікації (крім нормативних) та підготуйте за нею «Я-висловлювання» від імені автора теорії, у якому підкресліть:
 - суть теорії;
 - причини звернення до її формулювання;
 - фактичний матеріал, що ліг в її основу;
 - сильні та слабкі сторони теорії.

Література: 7, 11, 22, 23.

СЕМІНАР 6. Узагальнення Д. Мак-Квейла

1. Загальна характеристика праці Д. Мак-Квейла.
2. Головні класифікаційні принципи в ній.
3. Специфіка нормативних теорій МК:
 - авторитарна теорія;
 - лібертаріанська теорія;
 - теорія соціальної відповідальності;
 - теорія радянських медіа;
 - теорія медіарозвитку;
 - теорія демократичної участі (партиципаторна теорія).
4. Оберіть одну з теорій масової комунікації (крім нормативних) та підготуйте за нею «Я-висловлювання» від імені автора теорії, у якому підкресліть:
 - суть теорії;
 - причини звернення до її формулювання;
 - фактичний матеріал, що ліг в її основу;
 - сильні та слабкі сторони теорії.

Література: 15, 7, 11, 22, 23.

СЕМІНАР 7. Міф і стереотип у масовій комунікації

1. Структура і семантика міфу.
2. Особливості міфологічної свідомості.
3. Теорія архетипів і масова комунікація.
4. Стереотип як основа мислення людини.
5. Робота в мікрогрупах. *Завдання:* Виберіть товар, який вам подобається.

Знайдіть його офіційний сайт. Вивчіть візуальні й текстові меседжі, з допомогою яких товар рекламується, на предмет використання в них міфів і стереотипів.

Поділіться своїми спостереженнями з рештою групи.

Література: 10, 19, 20, 22.

СЕМІНАР 8. Масова культура сучасного світу

Дискусійний клуб. Головне питання заняття: «Чи треба боротися з масовою культурою?»

Для підготовки до дискусії визначтеся зі своїми думками щодо такого:

1. Що таке масова культура?
2. Що таке кітч?
3. Як ви особисто ставитися до масовокультурних проявів?
4. Чи потрібно культивувати елітарну культуру? Чи не перетворюватиметься вона тим самим на егалітарну?
5. Як співвідносяться кітч і перформанс?
6. Як ви ставитися до масовізації прецедентних образів і сюжетів?

Література: 3, 10, 13, 20.

СЕМІНАР 9. Масова комунікація і нація

1. Поняття про націю, етнос.
2. Уявлення про менталітет.
3. Теорія культивування в масовій комунікації.
4. Національна ідентичність у структурі особистості.
5. Різновиди ідентичності, принципи її формування.
5. Конформізм та ідентичність.

Література: 7, 9, 11, 13, 23.

СЕМІНАР 10. Структурно-функціональне тлумачення МК

1. Семіотична модель комунікації як структура.
2. Теорія Г. Д. Лассвела. Комунікаційний ланцюжок.
3. Робота в мікрогрупах. *Завдання:* перегляньте новинний розділ сайту Університету або Інституту, виберіть одне з повідомлень, проаналізуйте його за моделлю Г. Д. Лассвела. Поділіться своїми спостереженнями з рештою групи.
4. Масова комунікація як інституційна структура.
5. Особливості взаємодії ЗМК з індивідом, субгрупою, групою, громадою, спільнотою, суспільством.
6. Теорія спіралі мовчання.

Література: 2, 7, 11, 23.

СЕМІНАР 11. Структуралізм і постструктуралізм про МК

1. Сутність структуралістського підходу.
2. «Лінгвістичний поворот» в історії науки та вивченні МК.
3. Міфологічна концепція Р. Барта.
4. Типологія знаків (Ч. Пірс, Р. Якобсон).
5. Семіотична модель світу Ю. Лотмана.
6. Специфіка постструктуралістського підходу.
7. Теорія деконструкції (Ж. Дерріда, М. Фуко).

Література: 7, 15, 23.

СЕМІНАР 12. Масова комунікація в політиці

1. Основні типи політичної організації суспільств у сучасному світі.
2. Роль ЗМК в авторитарних і лібертаріанських суспільствах. Приклади.
3. Свобода слова як юридична і етична проблема.
4. Соціальна відповідальність ЗМК під час агітації та пропаганди.
5. Засоби та етапи формування іміджу політика.
6. Маркетингові та немаркетингові форми політичної МК.

Література: 4, 11, 15, 21, 23.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

СЕМІНАР 13. Масова комунікація з електоратом

1. Різновиди виборчих систем.
2. Електорат: суть, психологічні особливості, інтереси.
3. Міфи і стереотипи в політичній МК.
4. Робота в групах. *Завдання:* оберіть сучасного українського політика, знайдіть його сайт, виступи, зображення. Визначте, які стереотипи у своєму іміджі експлуатує цей політик, які міфи творить. Поділіться своїми спостереженнями з рештою групи.

Література: 2, 12, 20, 21.

СЕМІНАР 14. Новини як образ світу

1. Суть теорії гейткіперів.
2. Селективність як маніпуляція.
3. Робота в мікрогрупах. *Завдання:* оберіть новинний сайт, вивчіть у ньому:
 - тематичні групи повідомлень;
 - ступінь наповнення цих груп за останній тиждень чи більший період — залежно від активності сайту;
 - емоційну палітру повідомлень.Підсумуйте свої спостереження у виступі перед рештою групи.

Література: 3, 7, 10, 21, 22

СЕМІНАР 15. Структурування потоку новин

1. Принципи добору новин.
2. Структура новинної програми.
3. Проектна робота в групах. *Завдання:* розробіть та представте решті групи концепцію новинного розділу місцевого (районного, міського чи міськрайонного) інтернет-порталу, визначивши:
 - загальну візію видання;
 - назви тематичних рубрик;
 - орієнтовну частоту публікування новин у кожній з рубрик.

Література: 3, 7, 13, 23.

СЕМІНАР 16. Театр як комунікація

Заняття – сценічна читка тексту п'єси (2–5 персонажів).

Задача аудиторії – проаналізувати комунікативні ефекти, використані драматургом та учасниками сценічної читки. Важливою є саме рефлексія реципієнта, а не пошук «помилки» учасників читки.

Література: 2, 13, 17, 19, 22.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ІНФОРМАЦІЯ. КОМУНІКАЦІЯ. СЕМІОТИКА

Тема 3. Розвиток технологій і масова комунікація

Опрацюйте теорію М. Маклуена за книгою «Галактика Гутенберга» [15]. Виберіть інформаційний сайт або блог, вивчіть його з погляду технологій та масово-вокомунікаційного впливу. Напишіть есе за результатами своїх спостережень.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Тема 4. Розвиток уявлень про масову комунікацію

На основі матеріалів підручників [2, 7, 11, 22, 23] складіть хронологічну таблицю провідних теорій і моделей масової комунікації із зазначенням їхніх коротких характеристик.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СУСПІЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Тема 10. Масова комунікація, філологія і перфоманс

Виберіть сучасне книжкове видання, дослідіть його як масовокомунікативне явище. Зверніть увагу на:

- аудиторію;
- передбачуваний явний та прихований впливи;
- технології та способи реалізації впливу;
- можливі відхилення у впливі.

Напишіть есе за результатами своїх спостережень.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1			
Тема 3. Розвиток технологій і масова комунікація	Есе	5	V
Змістовий модуль 2			
Тема 4. Розвиток уявлень про масову комунікацію	Письмова робота	5	XII
Змістовий модуль 3			
Тема 10. Масова комунікація, філологія і перфоманс	Есе	5	XVI
<i>Разом: 42 год.</i>	<i>Разом: 15 балів</i>		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення із дисципліни «Теорія масової комунікації та інформації» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принципи поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	5	5
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	16	16
3	Виконання завдання з самостійної роботи	25	3	75
4	Робота на семінарському занятті, зокрема доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	16	160
5	Модульна контрольна робота	25	3	75
Максимальна кількість балів 331				

Коефіцієнт: $331 : 60 = 5,51(6)$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;
- *письмового контролю:* модульна письмова робота, есе, конспект;
- *самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82–89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75–81 балів	Добре – загалом добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69–74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60–68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35–59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1–34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожен модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі з використанням письмових завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від своєчасності, повноти, якості, самостійності виконання навчальних завдань, ініціативності й творчості у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

Словесні: лекція, семінар, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: виконання письмових завдань.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: у групах, індивідуальна.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

Навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма.

Х. ФОРМА ТА ОРІЄНТОВНІ ЗАВДАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту, що передбачає письмові відповіді:

- 1) визначення ключових понять курсу;
- 2) есе за темою, що потребує викладу власних суджень.

Орієнтовний перелік завдань підсумкового контролю.

Теоретичні (ключові поняття курсу):

Авторитаризм	Електорат	Конформізм
Агітація	Емпатія	Маніпулювання
Архетип	Ентропія	Маргінал
Афект	Ідентичність	Менталітет
Біхевіоризм	Ідеологія	Моніторинг
Брифінг	Імідж	Прецедент
Валідність	Інсайдер	Прецедентний феномен (ім'я, образ, вислів, сюжет)
Верифікація	Інсайт	Релевантність
Гедонізм	Інформаційна безпека	Рефлексія
Глобальна комунікація	Катарсис	Семіотика
Демагогія	Каузальна атрибуція	Стереотипізація
Демократія	Кібернетика	Толерантність
Диверсифікація	Кліше	Харизма
Дискредитація	Комунікаційний бар'єр	Шовінізм
Дискурс	Комунікація	
Дифамація	Консенсус	

Практичні (теми есе):

Інформація стає знаком.	Чи можна змінити менталітет нації?
Комунікація – явище різнобічне.	ЗМК в авторитарному та ліберальному суспільствах.
Масове інформування чи масова комунікація?	Етапи побудови політичного іміджу.
Знаки і як їх читати.	Реклама і соціальна відповідальність.
Когнітивна комунікація: роль свідомості.	Керівник як комунікатор.
Підсвідомість як основа комунікації.	Маніпулятивні прийоми в пропаганді.
Головні засади психології маси.	Суспільна відповідальність митця.
Міф і стереотип у мисленні людини.	Перфоманс як мистецька комунікація.
Ідентичність і конформізм.	

XI. ФОРМА ТА ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модульний контроль з курсу здійснюється в письмовій формі та полягає в індивідуальній роботі з підготовки есеїв (одна тема на вибір на кожен модуль).

Максимальна оцінка за кожен модуль – 25 балів.

Модуль 1

Комунікація як вплив.

Знак і мислення людини.

Інформація в часі й просторі.

Інтернет і «глобальне село».

Модуль 2

Сильні і слабкі сторони теорії Д. Мак-Квейла.

Про що говорять нормативні теорії МК?

Архетипи і міфи як основа масовокомунікативних впливів

Навіщо людям масова культура?

Чи можна жити без ідентичності?

Вплив «лінгвістичного повороту» на вивчення МК.

Як протистояти пропаганді?

Модуль 3

Керування електоратом.

Новинний образ світу.

Імпресія тексту.

З ким і як спілкується актор?

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко А., Кудрявцева Л. *Теория коммуникации: словарные материалы*. Киев, 2012.
2. Денисюк С. *Комунікологія*. Вінниця, 2015.
3. Житарюк М. *Соціокультурна модель журналістики: традиції і новаторство*. Львів, 2008.
4. *Закон України «Про інформацію»*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
5. Зернецька О. *Глобальна комунікація*. Київ, 2017.
6. Зернецька О. *Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини*. Київ, 1999.
7. Іванов В. *Основні теорії масової комунікації і журналістики*. Київ, 2010.
8. *Інформаційне суспільство*. Науковий журнал. Київ, 2005–2017. URL: <http://nbuv.gov.ua/j-tit/is>.
9. Кальба Я. *Психологія мас*. Тернопіль, 2012.
10. Кара-Мурза С. *Манипуляция сознанием. Век 21*. Москва, 2015.
11. Квіт С. *Масові комунікації*. Київ, 2008.
12. Корнєв М., Фомічова В. *Психологія масової поведінки*. Київ, 2000.
13. Лалл Дж. *Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід*. Київ, 2002.
14. Ленем Р. *Електронне слово*. Київ, 2005.
15. Мак-Квейл Д. *Теорія масової комунікації*. Львів, 2010.
16. Маклуен М. *Галактика Гутенберга*. Київ, 2008.
17. Москаленко А., Губернський Л., Іванов В. *Основи масово-інформаційної діяльності*. Київ, 1999.
18. *Основы теории коммуникации* / под ред. М. Василика. Москва, 2003.
19. Павлюк Л. *Знак, символ, міф у масовій комунікації*. Львів, 2006.
20. Почепцов Г. *Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації*. Київ, 2012.
21. Почепцов Г. *Информационные войны. Новый инструмент политики*. Москва, 2015.
22. Почепцов Г. *Теория коммуникации*. Киев, 1999.
23. Різун В. *Теорія масової комунікації*. Київ, 2008.
24. Урсул А. *Природа информации. Философский очерк*. Челябинск, 2010.

**Робоча програма навчального курсу
«Теорія масової комунікації та інформації»**

Укладач: Козлов Роман Анатолійович, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма «*Теорія масової комунікації та інформації*» для студентів спеціальності 061 Журналістика спеціалізації «Видавнича справа та редагування». – 2018. – 23 с.